СВОБОДА — SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ДНЕВНИК — UKRAINIAN DAILY

УРЯДОВИЙ ОРГАН ЗАПОМОГОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ.

OFFICIAL ORGAN OF THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc.

ТРИ ЦЕНТИ. РІК XXXIII. Ч. 92. Джерзи Сіті, Н. Дж., середа, 22. квітня, 1925. — VOL. XXXIII. No. 92. Jersey City, N. J., Wednesday, April 22, 1925. THREE CENTS

Бійки межи майнерами-страйкарами а страйколомами

ГВІЛИНҐ, Вест Верджінія, 20. квітня. — З кількох місцевостий, обнятих недавно зарядженим страйком майнерів, приходять вісти про поважні бійки межи страйкарами а страйколомами.

Так приміром коло копальні вуґля, що називається Панама, а лежить коло Мавнтсвила, в повіті Маршел, прийшло до револьверової стрілянини межи страйкарами, а молодими Еспанцями, яких компанія спровадила для ломання страйку. Кажуть, що в бійці ранено кількоро людий, але нікого тяжко. Як поліція прийшла на місце бійки, вона застала лищень страйколомів, з котрих 6 арештовано за забурення, але випущено зараз по переслуханню. Їх будуть судити лищень за ношення оружа.

В місцевій вязниці находиться тепер 22 страйкарі, яким суд закидує, що вони змовлялися нищити приватну власність та нападати на особи.

АМЕРИКАНСЬКИЙ УРЯД НЕ ЗМІНЯЄ ПОЛІТИКИ СУПРОТИ СОВЄТСЬКОЇ РОСІЇ.

ВАШИНҐТОН, 20. квітня. — Нюйорська ґазета Таймс подала телеґраму з Парижа, в котрій пишеться, що новий американський секретар стейту мав розіслати до чужих урядів заяву про становище американського уряду до большевицького уряду в Москві. В тій заяві малося говорити, що американський уряд далі стоїть ворожо до большевицького уряду та не думає його визнавати.

Представники других ґазет старалися дістати від уряду виразну заяву в справі телеґрами Таймса. Уряд не дав ніякого потвердження, але й не заперечив вістки, якби він повинен зробити, коли чутка була неправдива. Тому загально вважають вістку правдивою.

АМЕРИКА ВИСИЛАЄ МОРЯКІВ НА ОХОРОНУ СВОЇХ ІНТЕРЕСІВ.

ВАШИНҐТОН, 20. квітня. — Американський кружляк Денвер висадив на сушу середно-американської републики Гондураса, в котрій вибухли нові заворушення, 165 моряків для охорони американських горожан та їх маєтків.

З Манаґви, в Нікараґві, доносять, що гондураські революціонери захопили місто Окотепек та машерують на Комаяґву, що лежить 37 миль від столиці Теґусіґальпи. Положенне в столиці має бути критичне.

КУЛИДЖ В ОБОРОНІ ІМІҐРАЦІЙНИХ ОБМЕЖЕНЬ.

ВАШИНҐТОН, 20. квітня. — Президент Кулидж виступав нині з промовою на зборах орґанізації Дочки Революції, та заявив у сій промові, що іміґраційний закон відповідає великій потребі Америки, бо він не допустить до того, щоби Америка мала за богато іміґрантів. Якби іміґрація не була обмежена, то на думку президента до Злучених Держав наїхалоби тільки іміґрантів, що край не міг би їх замериканщити.

ДЕПОРТУЮТЬ ЧОЛОВІКА, КОТРИЙ НЕ ХОЧЕ ГОВОРИТИ.

НЮ ЙОРК, 20. квітня. — Іміґраційний уряд постановив відослати домів чехословацького горожанина Емануеля Вайтавера, котрий приїхав до Злучених Держав дня 1. грудня 1923 року, вийшов спокійно на сушу, але підозрілий за радикальну аґітацію, був арештований. Підчас слідства проти нього Вайтавер не хотів давати про себе ніяких вияснень.

МІНІСТЕРСТВО СКАРБУ ХВАЛИТЬСЯ РОЗБИТТЄМ БУТЛЕҐЕРСЬКОЇ ФЛЬОТИ.

ВАШИНҐТОН, 20. квітня. — Департамент скарбу каже, що чутки про невдачу уряду в його боротьбі проти бутлеґерів є неправдиві. Після заяви сього департаменту, урядови вдалося розбити зовсім фльоту бутлеґерів, яка доставляла до Злучених Держав горівок з моря. Протибутлеґерська фльота так добре справилася, що всі великі кораблі вже вицофалися з безправної торговлі, а малі кораблі, які ще далі підвозять горівку, вже не можуть укрити перед урядом найменчого руху.

ПРОВІДНИК КЛЕНА АРЕШТОВАНИЙ ЗА ВБИЙСТВО.

ІНДІЯНОПОЛИС, 20. квітня. — На приказ суду арештовано нині Д. С. Стівенсона, бувшого „головного смока" (начальника) Ку-Клакс-Клена стейту Індіяни, котрого велика лава присяжних суддів постановила судити за вбийство дівчини Медж Оберґольцерівної.

Дівчина сказала своїм родичам, що Стівенсон звабив її з допомогою своїх помічників Клинка та Джентрі до приватного дому Стівенсона. Як вона зайшла туди в ночи дня 15. марта, Стівенсон примусив її пити якісь напитки, а відтак силою забрав її до міста Гемонда, в Індіяні, і тут її насилував. Дівчина в розпуці купила собі отруї та зажила її. Заким вона померла, вона розповіла все своїм родичам.

Зі Стівенсоном арештовано його помічників Клинка й Джентрі.

ВІСПА ТАКИ ЩИРИТЬСЯ В ФИЛАДЕЛФІЇ.

ФИЛАДЕЛФІЯ, 20. квітня. — Число випадків занедужань на віспу в сьому місті не зменчуються. Міський уряд здоровля каже, що се найгірша пошесть від 1904 року. До уряду донесено пробливько півтора сотки випадків. Уряд нащіпив уже тисячі людий та наложив кварантанну на родини, в якій були случаї занедужання. Уряд зарядив кварантанну в шістьох шпиталях міста.

ОДИН ДЕНЬ ШИКАҐОВСЬКИХ ЗЛОЧИНІВ.

ШИКАҐО, Илиноіс, 20. квітня. — За один учорашній день було тут 4 вбивства та цілий ряд кровавих бійок. Підчас тих бійок ранено 7 полісменів.

Поліція бачить у тому нову повінь злочинів, а дирекція поліції взиває полісменів не гаятися з уживанням пальового оружа.

НА РІДНУ ШКОЛУ

Страшна боротьба за українську школу ведеться в краю останками сил, а наша Рідна Школа не має і сотої части тих матеріяльних средств, які потрібні до видержання в боротьбі аж до побіди. В краю є завзяті люде, які ведуть боротьбу, і дають що можуть, валяються по ляцьких криміналах та терплять всілякі насильства від Ляхів, а не можуть підратувати Рідної Школи в грошах тільки тому, що їх не мають.

Зате може легко підратувати Рідну Школу кождий з нас коли зложить і вишле свою жертву через:

OBYEDNANNYE, 847 N. Franklin St., PHILADELPHIA, PA.

ЖІНКИ ЗА МИРОВОЮ АҐІТАЦІЄЮ.

РИЧМОНД, ВЕРДЖІНІЯ, 17. квітня. — Конвенція Національної Ліґи Жінок-Виборців, яка зібралася тут нині, постановила поставити як найголовнійшу точку своєї програми аґітувати за всесвітним миром. Вони будуть старатися теж о відповідне законодавство в американськім конґресі.

ПОЖАР У ДОМІ БУВШОГО КОМАНДАНТА КУ-КЛАКС-КЛЕНА.

ІНДІЯНОПОЛІС, 17 квітня. — В домі Стівенсона, бувшого „великого драгона" Ку-Клукс-Клена Стейту Індіяни, вибух попожар, котрий як каже пожар, котрий, як каже поліція, був певно підложений. Стівенсона недавно обжаловано в суді за насильне зведення дівчини.

ПЛЯНУЮТЬ ШИРИТИ ОТРУЮ СЕРЕД ДІТИЙ.

БЕЙЮН, НЮ ДЖЕРЗІ, 20. квітня. — На зборах баптиської церкви в сій місцевости виступило кількох Кленсменів з пляном заложити кленську орґанізацію для молодежи. Орґанізація малаби зватися „Джуніор Кленс" та малаби приймати молодіж від 12 до 18 літ життя.

ЦЕРКОВНИК КРИТИКУЄ НОВОЧАСНІ ПРОПОВІДИ.

НЮ ГЕЙВЕН, КОНЕКТИКАТ, 20. квітня. — Вілієм Ралф Індж, декан катедри св. Павла в Лондоні, в Англії, виступив тут перед студентами теольоґії з відчитом про новочасне проповідництво. Індж, котрого вважають за одного з найбільших церковних, критикував новочасних проповідників. Він говорив, що провідник занадто часто дбає підчас проповіди лишень за одно, а саме щоби говорити так, аби дістати від своїх слухачів оплески, аби їм подобатися. Наслідки сього такі, що проповіди немають ніякого змісту, нічого церковної громади не вчать. Через сю слабість проповідників церкви немають ніякого посланництва до своїх вірних.

ВЕЛИКАНСЬКА СИНАГОҐА В ЛОНДОНІ.

В Лондоні доставлено угольний камінь під будову нової синаґоґи, обчисленої на 14,000 осіб. Кошти цеї будови винесуть 46,000 фунтів стерлінґів, а кошти внутрішнього уладження 10,000.

ТРАГІЧНА СМЕРТЬ.

У Відні застрілив німецького письменника та журналіста Гуґо Беттауера якийсь молодець, заявляючи, що це пімста за неморальний вплив його творів на його сестру, що зійшла на манівці.

ПОСМЕРТНА ЗГАДКА.

В ночі по першому дні конвенції в Рачестер, Н. Й., померла в готелі делеґатка **Марія Тарбай** з Оберн, Н. Й. Тло покійної перевезено до Оберн, де її похоронено.

Делеґати на конвенції зложили на похорон $337.85.

Покійна була вдовою і оставила девятеро дітий.

В. І. П.

В Клівленд, О., помер дня дня 27-го лютого с. р. член 364 від. У. Н. Союза **Іван Цебожук.**

Покійний помер через нещасливу пригоду з автомобілем.

Він походив з Мостів Великих, жовківського повіта. Був щирим українським патріотом і брав діяльну участь в життю українських товариств.

Покійний лишив вдову і двоє малих сиріт.

В. Й. П.

УКРАЇНЕЦЬ ПОБІДИВ ПОЛЬСЬКОГО СИЛАЧА ЗБИШКА.

Американські ґазети з Вунсокет, Р. Ай. The Woonsocket Call і з Правиденс, Р. Ай., The Providence Journal, у виданнях з 4-го с. м., повідомляють про бортьбу найбільшого польського силача Станислава Збишка (Циганевича), котрий до недавна був чемпіоном у змаганнях, з українським силачем Григорієм Юрком із Вунсакет.

Ся бортьба відбулася в Геррис Голл у Вунсакет, Р. Ай.

Боротьба тривала 47 мінут, одначе Збишко за сей час не вспів перемогки і положити Юрка.

Через те рефері оголосив Юрка побідником.

Польський силач, котрий в 1921 році здобув світовий чемпіонат, і котрий має 45 літ і богато побід та слави за собою, програв боротьбу з молодим 26-літнім українським силачем Юрком і так стратив світовий чемпіонат.

Юрко бореться щойно три роки. Досі він боровся грецько-римськими методами, а тепер учиться американських.

До тепер він вже боровся успішно з другими двома силачами, Владеком Збишком, братом Станислава, і Станиславом Стасяком.

БОГАТІ ЖЕБРАКИ.

В Генуї (Італія) арештувала поліція багато вуличних жебраків, які мали великі маєтки. Один з них убраний в лахмани, що вижебрував під костелами гроші від людей мав чотири помешкання в Генуї, цілий ряд домів в Карозіо і пів міліона лірів готівки в банку. Він займався ще й лихвою, пожичаючи гроші на 120 відсотків. Тому що в Римі є теж багато таких жебраків-богачів, поліція ними занялася.

ВБИЙСТВО МІЛІОНЕРА-ЖЕБРАКА.

Білгородські часописи повідомляють, що в місцевости Чачак убито міліонера Арса Іліча, 85-літнього старця. Вбийники незвісні. Майно Іліча оцінюють на 10 міліонів динарів. Він жив як жебрак на стриху одної з своїх двоповерхової каминиці, сам один. Також сам собі варив, але так мало, що майже примирав із голоду. Про свої справи нікому не говорив, зі страху щоби не шукали його наслідники. Всі свої документи дав якомусь незнакомому чоловікови, так що при ревізії в нього нічо не найдено. Здається, що то Іліч̌ові наслідники доконали вбивства, щоби дістати його міліони.

ЖАДОБА НАЖИВИ.

В полудневій Африці в провінції Родезія відкрито нові поклади платини. Англійська преса зробила нововідкритим покладам величезну рекляму. Наслідком тої реклями на протязі одного місяця зїхалося до м. Йоганнесбургу, положеного в районі тих покладів аж 16 тисяч пошукувачів щастя та майна. Урядові кола вважали ту рекляму за блоф, який пустили в світ спекулянти, власники акцій плятинового товариства. Одначе виявилося, що в Родезії є направду значні поклади того найдорожчого в світі металю. Та якіб там не були ці нові поклади то важко припустити, щоби вони могли заспокоїти апетити всіх захланних. Цифра 16 тисяч, що вспіли на протязі одного місяця зїхатися до тих плятинових руд, далеко не вичерпує усіх тих що ще туди надійдуть з метою легкого збогачення та в пошуканці за романтичними пригодами.

ЗВІРЯТА МИСТЦІ В ГОЛОДІ.

Вже нераз часописи писали про те, як довго може чоловік жити без їди. Але зі звірятами є воно инакше. Найбільшими мистцями в голодуванні звірята плазуни (вужі, гадюки). Спеціялісти в голодуванні є муравлі. Один природник помістив кілька мурашок у склянній посудині, щоби переконатися, як довго жити-муть без їди. Вислід був ріжний. Слабші, менші мурашки погинули до одного тижня, инші жили 7 тижнів, а одна мурашка жила 102 дни. Але й хижі птиці сміють голодувати дуже довго, а синиця гине з голоду вже після кілька годин. Природник Карло Рус каже, що ці птички гинуть уже по двох годинах. Та вже найбільшими мистцями в голодуванні є вужі гадюки. Вони нераз звинуться в клубок і лежуть так цілі тижні ба й місяці. Один вуж, якого привезли з Японії до Парижа, жив не ївши зовсім ніщо два і пів року!

В Софії на самий Великдень установлено воєнні суди для здавлення большевицького бунту.

СОФІЯ, столиця Болгарії, 20. квітня. — Вчера, на самий Великдень король Борис підписав декрет про заведення воєнних судів на місце цивільних.

Воєнні суди зачали вже судити комуністів і засуджених вже страчено.

Поліція і військо далі роблять ревізії, шукають винуватців замаху у церкві. В деяких випадках комуністи боронились оружем.

Відділ війска, який пустився в погоню за заговірниками, що напали були на короля, вже зловив одного з них.

Нині похоронено тут вже часть жертв замаху з церкви в одному спільному гробі. Похорон відбувся спокійно.

В СОФІЇ СТРАЧЕНО 400 КОМУНІСТІВ.

БІЛГОРОД, столиця Сербії, 20. квітня. — З Болгарії приїхало сюди 4 особи, котрі оповідають, що в Софії і в других містах Болгарії панує небувалий терор.

В Софії диктатором ґенерал Тазаров, котрий жорстоко мститься на комуністах. Кажуть, що він стратив уже 400 комуністів.

І МІНІСТРИ ЗГИНУЛИ.

ВІДЕНЬ, 20. квітня. — Особи, які сюди прибули із Софії, оповідають, що болгарська влада не хоче виявити всіх жертв замаху в церкві. Вони кажуть, що між жертвами, що згинули в церкві, було і трох міністрів.

РЕВОЛЬТА ШИРИТЬСЯ.

ЛОНДОН, 20. квітня. — З Болгарії повідомляють, що револьта в краю шириться. Тепер вона вибухла у східній части Болгарії над Чорним морем. Там комуністи дістали оруже від большевицької чорноморської фльоти.

СВІДЧИВСЯ ЦИГАН ЦИГАНОМ.

ЛОНДОН, 20. квітня. — У відповідь на звідомлення преси, що револьту в Болгарії приготовив большевицький посол з Відня Адольф Йоффе, заявив тутешній большевицький амбасадор Крісто Раковський, що се видумали вороги совєтської влади, та що се брехня.

АМЕРИКА І СОВЄТИ.

ПАРИЖ, 20. квітня. — В тутешніх дипльоматичних кругах запевняють, що американський державний секретар Френк Б. Келлоґ повідомив американських амбасадорів в Европі, що Америка не змінює свого становища до російської совєтської влади, але далі не хоче її признати.

БРІЯН ЗА ЛІҐОЮ НАРОДІВ.

ПАРИЖ, 20. квітня. — Новий французький міністер закордонних справ Арістід Бріян заявив, що свою політику опирати-ме на Лізі Народів.

Він казав, що є за розоруженням і хотів би, щоб ним занялась Ліґа Народів.

Згодився би, казав, на допущенне Німеччини до Ліґи Народів і на признанне їй місця в Раді Ліґи Народів, але під умовою, що вона виповнить свої зобовязання на основі версайського договору.

ВИТАЮТЬ ҐІНДЕНБУРҐА.

БЕРЛИН, 20. квітня. — Учера уладили німецькі націоналісти в Ґанновері, де живе Ґінденбурґ, їх кандидат на президента велику маніфестацію за його кандидатурою.

Старий 77-літний ґенерал був одітий по цивільному.

Всі націоналістичні партії заявляли йому свою льояльність і приречення піддержки.

Ґінденбурґ у відповідь на заяви сказав, що він ані мілітарист ані реакціонер, а за поступом обєднаної німецької нації.

РОСІЯ ПРОТИ УЧАСТИ В КОНФЕРЕНЦІЇ.

ЖЕНЕВА, Швайцарія, 20. квітня. — Російський комісар закордонних справ Григорій Чічерін відповів Лізі Народів, що його уряд не хоче брати участи в розоружній конференції, яку Ліґа скликує в маю сього року.

ЗДАВЛЕНО ПОВСТАННЄ.

ЛІСБОНА, столиця Португалії, 20. квітня. — Повстанне, яке було вибухло в кількох полках, уже здавлено.

САМОСУД НАД КОМУНІСТАМИ.

РИГА, столиця Латвії, 20. квітня. — Тутешня преса подає відомість з Білоруси під російською окупацією про подію в Рогачеві.

Там селяни зібрались на повітову раду, на яку прибув совєтський комісар повідомити їх, що не одержать збіжа на весняний засів.

Коли селяни се почули, зараз зробили самосуд; засудили його на смерть і убили. Кромі того убили ще 15 місцевих комуністів.

Большевицька влада вислала з Минска проти селян військо.

ДЕМОНСТРАЦІЇ БЕЗРОБІТНИХ.

МОСКВА, 20. квітня. — Тут уладили безробітні велику демонстрацію, домагаючись праці і хліба.

Большевицька влада вислала проти них зоружені відділи Чеки.

„SVOBODA" (LIBERTY)
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays at 83 Grand Street, Jersey City, N. J.
Owned by the Ukrainian National Association, Inc.
Edited by Editorial Committee.
Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911, under the Act of March 3, 1879.
Acceptance for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.

SUBSCRIPTION RATES		ПЕРЕДПЛАТА	
One year	$7.00	На рік	$7.00
Six months	3.75	На пів року	3.75
Three months	2.00	На три місяці	2.00
Foreign and Jersey City Rates:		В Джерзи Сити і Заграницю:	
One year	$10.00	На рік	$10.00
Six months	5.00	На пів року	5.00
Three months	2.75	На три місяці	2.75

За кожду зміну адреси платиться 10 центів.
За оголошення редакція не відповідає.
Телефон „Свободи": 498 Montgomery. Тел. У. Н. Союза: 1838 Montgomery.
З Канади належить висилати гроші лише на т. зв. Foreign Money Order.
Адреса: "SVOBODA", 83 GRAND STREET, JERSEY CITY, N. J.

ДО НАДЗВИЧАЙНОЇ КАМПАНІЇ

16-та конвенція Українського Народного Союза приняла межи иншими постановами зарядити три-місячну надзвичайну кампанію за новими членами. Як лишень сей внесок був поставлений, сейчас піднялися були десятки рук, щоби його формально підперти. Коли над попертим внеском отворено дискусію, сейчас поставлено формальний внесок на замкнення дискусії та переголосовання внеску без дискусії, що й справді зроблено за однодушною згодою конвенції. Коли відтак поставлено під голосовання самий внесок, за ним заявилися всі делегати. Проти нього не піднялася ні одна рука. Внесок мав поперте всіх делегатів конвенції.

Така однодушність вийшла певно з двох жерел. З одної сторони він був вислідом поважних дискусій над станом нашої організації. Ся дискусія виказала як слід сильну будову нашої організації та її прегарні вигляди на будуче. Вона запалила делегатів до дальшої праці для добра, для маєткового й численного збільшення організації. Делегати хотіли зазначити свій організаційний запал якоюсь акцією і тому вони рішили завізвати організацію, себто себе, відділових урядників та головний уряд, до надзвичайних зусиль для добуття нових членів. Однодушна ухвала тим самим представляється немовби певного рода вотум довіря для проводу організації та членів організації. Нею делегати заявили, що для такої організації працювати варта.

Однодушність мала теж своє жерело в настрою членів нашої організації. Делегати певно були під впливом конвенційних нарад, але вони були теж під впливом настрою членів своїх відділів. Колиб делегати вислухали й найкращі звіти уряду, але знали недовіря та підозріння по своїх відділах, то вони не булиби заявлялися одноголосно за заведенням надзвичайної тримісячної кампанії для приєднування членів. Заявляючися за такою кампанією, делегати дали до пізнання, що такої кампанії бажають тисячі членів, які їх висилали.

В той спосіб однодушна заява конвенції показує нам на горячий запал, пануючий серед членів, відділів, відділових урядників, та їх представників на конвенції. Конвенція сей організаційний запал лишень підкріпила, та звернула його на дорогу практичної роботи для добра організації. Конвенція постаралася, щоби запал нашого членьства, скріплений нашою прекрасною конвенцією, не зійшов на диму зі соломяного огню, але відбився сотками й тисячами ново зорганізованих членів Українського Народного Союза.

Ходить тепер о те, щоби ухвала конвенції, принята в таким гарним намірі, не проминула марно. Доложім тепер всіх сил, щоби ухвала не лишилася на папері, не прогомоніла як голос „вопіючого в пустині". Кампанія буде тревати через квітень, май і червень. За сі місяці ми мусимо показати, як ми потрафимо працювати. Ми втратили дещо через конвенційні приготовання та передконвенційні незгоди. Тепер їх треба забути та братися до реальної, конкретної праці. Кождий відділ і кожда місцевість буде вважати пунктом своєї амбіції виказатися як найбільшим числом нових членів. Отсе буде робота, яка принесе неаби-яку користь нашому спільному добродієви, Українському Народному Союзови.

Тому, не гаючися, берімся сейчас до праці.

НОВА КЛЮЧКА НА ЕМІГРАНТІВ

Як подав недавно один нюйорський тижневик, комішенер натуралізації видав до всіх підлеглих собі урядників розпорядок, щоби вони не видавали горожанських паперів тим імігрантам, котрих родини не живуть з ними. Мовляв, чоловік, котрий не має при собі своєї родини, справді не розжився в свому краю та не заслугує на повне американське горожанство.

Американська часопись сейчас віднеслася до натуралізаційного уряду зі запитом, чи донесення її правдиве. Місто відповіди натуралізаційний уряд спитався газету, як називається тої урядник, що подав її сю вістку. Тим самим уряд признав правдивість донесення.

Розпорядок сей натуралізаційного уряду зроблений поза законом. Імігранційні та натуралізаційні закони таких обмежень не мали на меті, чого найкращим доказом є хочби факт, що досі практикувалося інакше.

Та розпорядок не лишень беззаконний, але й грубо нелюдяний. Імігранційний закон замкнув границі для міліонів кревняків старих імігрантів. Неодин з тих імігрантів міг би спровадити свою родину з краю, якби так він дістав горожанські папері. Богато так і робило. Але тепер приходить натуралізаційний комісар і каже, що на будуче горожанських паперів такий імігрант дістати не зможе. Представмо собі тепер положення такого імігранта. Він не може дістати горожаньства, поки не буде мати тут родини, але родини не може дістати, поки не буде мати горожанських паперів. Значить, такий імігрант положений в безвихідне положення.

Людяність вимагає, щоби горендальний розпорядок був знесений, а урядник, що його видав, був потягнений до відвічальности.

ЧИТАЙТЕ УКРАЇНСЬКІ КНИЖКИ І ГАЗЕТИ БО ЧАСТЕ ЧИТАННЄ ВЕДЕ ДО ПРОСВІТИ, А ПРОСВІТА [illegible]

I. К.

ПРО ДАВНІ УКРАЇНСЬКІ ШКОЛИ

В давнійші часи, літ 60—70 тому, школа на Україні жила ще старими формами, які зродилися в XVII і XVIIIв. З оповідань сучасників знаємо про се старосвітське життє, дуже відмінне від теперішнього, у дечому дивне і чуже для нас, але котре мало також деякі симпатичні риси.

З далекого села батько привозив малого десятилітного хлопчика до містечка до школи, школа була звичайно церковна або монастирська, провід у ній мали духовні. Вступний іспит не був трудний. Маленькому кандидатови давали читати Псалтир — тоді улюблений шкільний підручник. Заляканий хлопчик замість читати, — починав плакати. Директор милосердився: „Досить, прийнятий, іди до кляси".

В клясі були ученики ріжного віку, одні малі, другі під вусом, инші навіть з бородою, в ріжних убраннях і міщанських і селянських і панських. До кляси входили в комплеті всі професори разом з директором; малий ученик бачив, що се вже не така школа, як на селі, де учив малограмотний дячок.

Учителі були ріжні. Одні вчили незвичайно сумлінно, инші легковажили собі школу.

Один з давніх школярів оповідає про зразкового учителя, директора школи в Богуслові у Київщині, отця Федора. Він був строгий для учеників, але також пильно опікувався ними. Нераз заступав він на лекціях учителів, стрічався з учениками, розглядав їхні спосібности і напрям талану, підпомагав пильних, гостро тримав лінивих.

Ученики мусіли брати участь у всіх церковних богослуженнях. В неділю і свята перед службою божою і вечірнею збирались до школи і парами ішли до церкви. Там кождий по черзі читав часи, канон, псалтир і ин. Порядок читання укладано заздалегідь, так, що кождий ученик знав, що буде читати і міг приготовитися. Отець Федір уважно слідив за читанням учеників і по богослуженню кождому робив свої замітки. Він жадав від кождого ученика повільного, виразного і голосного читання, правильного наголосу і знання церковного уставу — вишукати, які тропарі, кондаки і ин. належать до кождого дня. Дуже тяжко було ученикам вставати на перший тиждень великого посту, вже о третій годині в ночі, бігти до церкви на полунощницю. По першім ударі дзвона ученик мусів бути вже на місці і стояти у крилосі. Ученики бігли до церкви ще перед ударом дзвона і чекали на отця Федора. — Інакше він був грізний, неумолимий, не прощав неуважности до церкви.

В тих часах три рази до року відбувалися іспити, — перед Різдвом, Великоднем і літними вакаціями. Іспит відбувався у присутности директора і всіх учителів. Ученика викликали на середину, далеко від лавок, де сиділи його товариші. Питав сам директор, дуже основно; хто не учився протягом цілого часу, той не міг відповісти.

В школі були тоді дві книги, „чорна" і „біла" — їх приношено на іспити. З „білої" книги директор читав, хто переходив до вищої кляси і хто діставав похвалу або нагороду. Потім директор брав у руки „чорну" книгу — тяжко було ученикам дивитися на неї: Там були записані всі прогріхи учеників, звідтам читали, хто залишався другий рік у клясі, хто дістав поправку, кого виключали зі школи.

Отець Федір учив також учеників деяких практичних занять, нпр. як укладати прохан[illegible]

несення, прохання, яка є форма кождого документу, яке його значінне, як поводитися при писанню, навіть як держатися в ріжних урядах. Щоби провірити, чи ученики присвоїли собі ріжні форми діловодства, він установив, що старші ученики що суботи подавали йому, письменні рапорти про поведення молодших на станції, в часі спільних молитов і в часі богослуження в церкві.

Головним предметом науки довгі часи була латинська мова. Від старших учеників жадано, щоби вони у школі говорили тільки по латині. Заведено тоді досить оригінальний спосіб, щоби присилувати учеників до сього. В кождій клясі була дощинка, на якій чорною краскою було написане слово „осел"; хто забувся і не говорив по латині, тому завішувано сю дощинку на грудях, на голову насаджували шапку з ослячими ухами, а назвиско записувано в окремий зшиток, „журнал". Ученик, що дістав такі прикраси, мусів ходити між товаришами, підслухувати, чи хто другий не провинився таксамо і при свідках передав йому дощинку і ослячі уха. Ученикам під карою не вільно було скидати тих відзнак; навіть в ночі винуваті спали у них. Зразу ученики були необережні і легко було передати сей соромний одяг кому иншому, але пізнійше вже пильнувалися і нераз неповоротний хлопець ходив кілька тижнів в ослячих ухах.

Коли в клясі появився такий клапоух, товариші вмовкали і не можна було нікого приловити. Часом навіть ціла кляса змовлялася і взагалі не говорила нічого: замість мови уживали міміки, рухами передавали один другому свої думки. Тому сей спосіб не все мав свій успіх.

Був тоді звичай, що ученики з вищих кляс мали уряд „старших" над молодшими клясами. Обовязок старших був доглядати за поведеннєм молодших і в школі і на станціях. В школі такий старший входив до нищих кляс перед наукою і втихомирював у них гамір та крик і в потребі вільно було йому навіть бити учеників. Сі старші відповідали за порядок у школі і мали здавати справу директорови про поведенне учеників. Деколи старші надуживали своєї влади і поводилися з молодшими прямо деспотично. Нераз лежить собі такий „старший" вигідно на ліжку, а молодшому приказує вишукувати для себе латинські слівця у словарі. Не можна було не послухати, бо старший ще й вибе, а таки присилує до послуху. Тому молодші ученики нераз ненавиділи старших і мріяли про се, щоби пімститися на них. Се звичайно приходило по скінченій науці, як починалися вакації. Було раз так, що один старший ученик упився, як дістав свідоцтво; молодші, яким він добре докучив у школі, засілися на нього, як він ішов пяний спати до шопи і так сильно його побили, що він кілька тижнів був хорий, — та не дізнався, хто його побив.

Старші ученики мали право прохожуватися по коридорах у школі перед наукою; молодшим на се не дозволяли, і як котрий затримався, зараз який „старший" давав йому стусана і наганяв до кляси.

В тих часах всюди у школах били різками. Се була звичайна кара; але казали також стояти на колінах при печі деколи на гречці, або ставили в останній лавці, що звалася „Камчаткою". До різок були спеціялісти, що звалися „цензорами" звичайно слабого талану, але сильних. Цензори охотно приймали свій уряд, се підлещувало їх амбіції і підносило [illegible]

зорови, чим тільки міг. Кому привезли з дому гостинець, той зараз ліпшу частину ніс цензорови, — хліб, масло, яйця, мясо. Якби котрий ученик затаїв своє добро і не поділився з цензором, — горе йому! Цензор і так зараз дізнався про се, бо мав свої „очі і уші", учеників, що йому доносили про все, — і вистарчило, щоби він „криво" поглянув на винуватого, а той вже знав, у чім діло. „Неси, брате, а то буде зле!" радили йому товариші. Від цензора залежало, чи кара різками справді буде важка, чи можна її легко перенести. Цензор мав усе приготовлені лози ріжної величини; до деяких прутів при кінці був прикріплений дріт, якого уживали на дуже упертих. Деякі цензори у плетенню різок доходили до такої вправи, що при биттю лоза страшно свистіла і ляскала, так що поневолі подумаєш: от, як січуть! А в дійсности се був обман і різка навіть не торкалася тіла. Хто жив у приязні з цензором, давав йому гостинці, той був забезпечений від сильних ударів.

Тоді били за всякі провини: хто зле відповів, або не знав завданого, або засміявся, або так просто не входив у чому учителеви, зараз чулося грізне: „до різок". Було тоді у звичаю, що ліпші ученики перед лекцією вислухували слабших і вписували їм ноти до зшитка. Ті, що не вміли лекції, вже перед приходом учителя до кляси, ішли в кут до печі і там на колінах чекали на свою кару. Але завдяки ласці цензора кара не була важка й ученики нераз добре бавилися під печею: учитель забував про них, вони на колінах гралися камінчиками, чи инакше, і ще розсмішували цілу клясу своїми збитками. Учитель лютився: „Чого смієтеся? всі до різок!" Ішла загальна хлоста, лоза ласкала грізно, — а дальше знову забави і сміхи.

Хлоста трівала аж до кінця 1850 років. Щойно тоді почало віяти новим духом; педагоги дійшли до погляду, що різки се лихо для молоді, що різки убивають у дитині всі ліпші почування, озвірюють хлопця і роблять з нього ворога людства. Під впливом таких поглядів учителям заборонено надуживати різок, бито тільки у виімкових випадках дуже тяжких провин. Тоді також заведено рівноправність серед учеників; старшим відібрано владу карати малих. З того часу менші ученики вибороли собі навіть право — ходити по коритарях перед наукою. Старші довго не могли з тим погодитися і крадькома роздавали стусани між молодших, але малі жалувалися учителям за кождим разом і врешті старі уступили.

Також життє поза школою визначалося ріжними своїми обичаями і звичаями.

„Квартири" себто станції були дуже дешеві. Коло 1850 року плачено по 25 рублів за цілий рік. Але пізнійше стали дорожіти. На станціях панували своєрідні порядки. Старші ученики панували тут над молодшими.

Оповідає про се у своїх споминах один з тодішніх учеників: „По відїзді батька я пішов на квартиру і залишився сам один; не було до кого промовити слова. Та зараз до мене новичка підійшов один із старших учеників і казав написати слова: „Лий, лий, не жалій; богом кленуся не розсерджуся". Я не замітив у його руках глечика з водою і зразу не зрозумів, що означають сі таємничі слова. Написав я, а добрий товариш вилив мені на голову цілий глечик води, — се означало „посвячення в ученики".

До вечірних занять в осені і зимою видавано ученикам лойові свічки і при них хлопці приготовляли лекції. О девятій годині всі ішли спати. Кождий ученик мав свою скриньку, [illegible]

школи і побачив, що замок при скринці відбитий, білле викинуто і книжки забрано чи просто украдено. Плакав я, плакав, та ніщо не помогло, безслідно пропали мої книжки, не було кому жалуватися. Ученики здебільша були сини бідних батьків, не мали з чого жити і купити книжок і таким способом доходили до майна. Жалуватись було трудно, малий хлопчик боявся, що старші будуть мститися. Хоч я пізнійше дізнався, хто мене обікрав, я мусів мовчати. Приїхала мама і купила мені нові книжки та перевела мене на другу квартиру".

З ГАЛИЦЬКОЇ УКРАЇНИ.

Кружок У. П. Т. купив уже ґоґічного Товариства в Дрогобичі пристує до будови власного дому на приміщенне української приватної ґімназії.

Ся ґімназія має тепер 250 учеників в семи клясах.

Кружок У. П. Т, купив уже площу при Сніжній улиці і закупив цеглу. Весь набуток досі варта $4,000, алє потрібно ще далеко більше, щоб довести діло до кінця. Будинок має мати 2 поверхи і 24 кімнати.

Поміч на будову прислали також Українці із Ст. Луис, Мо., з Честер, Па. і з Канади.

УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНІЙ ДІМ В ПІДГАЙЦЯХ.

Сеї весни приступає українська громада в Підгайцях до будови Народнього Дому.

Се буде гарний триповерховий будинок з вежею на видному місці міста. В домі буде велика саля на вистави і кількакімнатні мешкання, де можуть поміститись домівки місцевих і повітових українських товариств. Кромі того буде місце на торговлю, маґазини і пивниці. Кошт будови обчислено на $32,000.

Комітет будови енерґійно забирається до діла і є надія, що заходи увінчаються швидко успіхом.

ПОЯСНЕННЄ.

У загальному звідомленню про 16-ту конвенцію У. Н. Союза, яке подано у „Свободі" з 15-го с. м. на 2-ій стороні, сказано м. і. про нову клясу обезпечення для дітий так:

„Для дітий створено дві кляси обезпечення. Остається давня по 25 центів і заведено нову по 50 центів. В сій новій діти платять 18 літ і дістають 400 долярів. (Можуть вступати в першому році життя)."

Про сю нову клясу для дітий треба сказати докладнійше, аби хто не думав, що дитина по 18 літах одержує **готівкою** 400 долярів (за зложених около $100).

Се **400 долярів посмертного**, яке дістають спадкоємці, колиб обезпечена дитина померла.

Одначе живучі члени або членкині молодечого департаменту У. Н. Союза, що платили по 50 центів місячно, будуть також управнені **до звороту певної суми в готівці**, коли дійдуть до 18-го року життя, відповідно до числа літ їх належання до У. Н. Союза (згідно з принятою табелькою).

По 18-му році життя сі молодечі члени мають право перейти до звичайного членства У. Н. Союза. Колиб тоді по переході такий член помер до 60 днів то його спадкоємці управнені до 400 долярів посмертного, а вже по 60 днях до суми нової полиси, після кляси, до якої перейшов.

ОБМЕЖЕННЄ ЯПОНСЬКОЇ ІМІҐРАЦІЇ ДО КАНАДИ.

В урядових кругах в Оттаві приготовляють законопроєкт для обмеження японської іміґрації до Канади. Догадуються, що обмеження будуть досить сильні. Розсліди японської іміґрації до Британської Колюмбії виказують, що туди прибувають річно чотири рази більше Японців ніж повинно.

БРАТ БРАТОВИ!

Всенародна збірка на допомогу „Голодному Селу" вимагає від кождого живого члена української нації негайної жертви на ратунок нашого селянства в старім краю.

Чи можемо бути глухі і закаменілі на страждання рідного села? Чи відкинемо простягнені голодні руки? Чи може будемо ратувати своїх рідних і вишлемо свою жертву до краю через:

Присяга Ганнібаля.

„Забожись тут, сину, при святім престолі" —
Закликав Гамількар рідную дитину —
„Що голови не склониш під ярмо неволі,
Що не даш в кайдани скути Картаґіну,
Що вражда, погибель, смерть і месть тиранам —
Буде окликом життя й духа твого,
Що не вдариш підло поклону Ремлянам —
Присягай тут, сину, на Бога святого!"
Ганнібаль-хлопчик гордо зводить руки:
„Присягаю, отче!" — кликнув сміло-жваво —
„Я не побоюсь крізь голоси розпуки,
Ворогам за кривди відімщусь кріваво"...
Стало глухо в храмі — оба заніміли
Батько з вірним сином у обіймах щирих:
Син подивляє незломні батька сили,
Батько радіє над сином — богатиром!

Орест Авдиковський.

ЗБІЛЬШЕННЄ ВИДАТКІВ НА НАРОДНЮ ОСВІТУ НА УКРАЇНІ.

На всеукраїнській нараді робітників освіти у Харкові заступник комісаря освіти Ряпко подав, що центральний буджет народнього комісаріяту освіти України з 15 міліонів карбованців минулого року збільшено до 22 міліонів сього року, а місцевий буджет досягає вже поважної суми 36 міліонів карбованців, коли в 1922—1923 р. виносив усього 7 міл. карб. Всеж видатки на народню освіту виносять покищо лише 65% довоєнних видатків. Матеріяльний стан учительства також значно поправився. Сільське учительство в 1923 р. діставало 3 до 8 карб. місячно, тепер місячна платня учительська на селі виносить 30 карб. Держава дає 15,000 ученикам вищих шкіл стипендії. Число стипендій буде збільшене до 25,000, причім буде підвисшена висота їх, напр. сімейним студентам з 25 на 37 карб. місячно. Крім того засновується 15,000 стипендій для учеників професіональних шкіл, по 10 карб. місячно кожда. [illegible]

ПОСЛУХАННЯ У ГЕТЬМАНА МАЗЕПИ.

(Вийнок з повісти).

В прийомній котрої стіни обвішані були малиновоі барви адамашком, перетиканим срібними й золотими нитками, воскована в узори підлога видискувалася, як скло. Бувало, що непривична ного й доховзнулася на гетьманському паркеті. По під стіни стояли баркові фотелі з різьбленими плечами, поданими трохи назад і з вигідним поручем. Ніжки кручені, з поперечницею, щоб лекше вдержали тягар тодішних здорових і ситих людий. Під одною стіною стояв гарний секретарик, з усякими скритками та сховками, оздоблений розмальованою релефною інтарзією, з бронзовим, золоченим окуттям. По середині салі стіл, „масивний," теж барковий, з різбленими „філюнгами," з крученими, як у тодішніх пристолах, ногами. На столі дві свічки з ького воску у срібних підсвічниках, ручної роботи давних львівських золтарів, а між ними хрест з часткою живогворячого дерева Христового. Крім того великий срібний каламар, такаж пісочниця, дзвінок на подобу дзвона з Печерської дзвіниці, кілька гусяних пер і кілька листів сірого грубого паперу.

За столом стояв гетьман, Іван Степанович Мазепа.

За ним на стіні висів одинокий в селі образ Розпяття Христового, на якім кругом Христа змальовані були навколішках вельможі з жінками, міщани, козаки, біднота. Всі вони повертали до Христа свої обличчя з очами, повними сердечних прохань.

„Помяни нас, Христе, егда прийдеши во царствіе твое!"

Двері від чекальні відчинялися і два козаки з прибічної гетьманської сторожі впускали по черзі тих, що їх гетьманська канцелярія допустила до послухання. Гетьман вислухував прохань стоячи, тільки старших віком і достойнійших та жінок просив сідати і сам тоді сідав.

Перед ним лежав список прохачів і короткий зміст справ, у яких вони приходили до нього. Гетьман не потрібував вислухувати довгих оповідань, по кількох реченнях перебивав звичайно і казав свое рішення, але так спокійно й лагідно, що хоч воно й не було прихильне, то прохач виходив вдоволений і заспокоений тим гарним словом, що їх промовили гетьманські уста.

„Ви бунчуковий товариш Андрій Лизогуб," — сказав гетьман до чоловіка в повні літ, що якраз увійшов до салі.

— „Так є. Я, Андрій Лизогуб, жалуюся на архимандрита Київо-Печерської Лаври, котрого люди вбили мойого конюха. Я чоловік худий, у мене є шматок земельки, біля Лаврського маетку, і немае мені життя з архимандритовими людьми..."

„Вас допустили до мене лиш тому, що ви товариш бунчуковий..."

„Спасибі Їм," — притакнув кланяючись Лизогуб.

„Але діло ваше належить до суду. Він і рішить. Та щоб ви не процесувалися з архимандритом і не давали злого приміру посполитим людям, я побалакаю в Лаврі. Може погоджу вас. Бо всеж таки архимандрит особа священа й достойна, треба шанувати його і не починати з легкої руки спору. Це дуже поганий примір для людий посполитих."

І бунчуковий товариш, Андрій Лизогуб, вийшов вдоволений від гетьмана.

„А ви Марія Чопківська, вдова по сотникові, покійному Миколі, жалуетеся на конзістенцію війська його царського величества..."

„Не жалуюся, а останніми слезами з очий, що з горя превеликого сліпнуть, перед вашою преясною милостию плачу, за ті всі збитки та безеценства, які вони мені і моім сиротам чинять. Старшу доньку, невіри безженні, осоромили мені, бодай би їх так Господь на судищі своїм останнім перед світом осоромив, бодай би..." і розливиста филя жіночого голосіння поплила по гетьманській салі.

„Цитьте!" сказав гетьман, але так, що не знати було, чи він просить, чи приказуе. „Цитьте! Я знаю. Я все знаю. Що в моїх силах зроблю, але упованіе ваше на Бога. Бог нам поможе..."

Не сказав нічог нового. Це вона чула нераз і нераз сама до своїх дітий казала, здержуючи їх від кроків розпуки. Але, — як він це сказав! Так, ніби щось дійсно нечуваного. „Бог нам поможе!"... і з новою надією вітійшла. Певна була, що станеться щось такого, про що нікому й не сниться. Бог її і всім бідним людям поможе... Так гетьман сказав.

Так відходили одні за другими, поки гетьман не задзвонив тричі дзвінком.

„Послухання скінчене!" гукнули на цілу чекальню козаки з прибчіної гетьманської сторожі і замкнули двері на ключ.

Люди не поспішаючи розходилися.

Покоеві відчиняли вікна.

В кімнату вливалося сонце.

День був літний, прегарний.

Десь далеко гомонів Київ, десь низько шумів Дніпро, — антифон життя в честь Всевишнього.

Тільки ті крики й гуки, що лунали кругом фортеці, яка виростала на приказ Петра, псували тую прегарну пісню, як дисонанс, як скрегіт зубів з розпуки.

Богдан Лепкий.

ПРОТОКОЛ

XVI. Головної Конвенції У. Н. Союза почавшоїся дня 6. квітня 1925 в Rochester, N. Y.

1)

Перший день засідання 6. квітня.

О год. першій пополудни предсідатель У. Н. Союза д. Семен Ядловський отворив конвенцію слідуючою промовою:

Високоповажані панове делеґати і пані делеґатки!

Мені припала честь отворити Вам 16. головну конвенцію нашої організації, Українського Народного Союза.

Минуло 30 літ як перші українські іміґранти, перші наші піоніри, тут на сій вільній земли Вашінґтона поклали перші підвалини під сю народну інституцію, під теперішний Український Народний Союз. З сих перших піонірів більша часть вже в земли і днесь не богато з них лишилося в живих і дочекалося поглянути своїми власними чима на овочі своеї праці.

Трийцять літ тому взад, Український Народний Союз, се було собі одно невеличке братство в місті Шамокін, Па., де і дано почин до заснованя теперішного Українського Народного Союза, тому то в історії Українського Народного Союза місто Шамокін, Па., е його колиска.

Ще двайцять літ тому взад та ще і двайцять пять літ тому взад Український Народний Союз становило пару десяток братств, зорґанізувавшихся коло него по найбільшій части в стейті Пенсилвенія в околицях копалень твердого угля, де під той час і ґрупувалася наша іміґрація.

За весь той час життя нашої орґанізації йшло рівнобіжно з життям нашого іміґранта. Український Народний Союз переживав ріжні періоди, переживав [illegible]

найгірші, коли то здавалося, всі зусилля, вся робота тих перших піонірів пійде на марне і ся інституцію постигне тасама доля, що стрінула всякі інші, ріжні змагання українського іміґранта в Америці. Однак, як ті перші піонери, так слідуючі по них каменярі не тратили надії, а все враз вперед докладали цеглу по цеґлиці до сеї народної інституції з вірою, що прийде час, коли Український Народний Союз стане справдішною запомоговою орґанізацією всіх Українців на еміґрації. І не помилилися вони! — Їх віра здійснилась—Украніський Народний Союз пережив те все і днесь стоїть на порозі свого найкрасшого р о з в и т к у, він днесь являеться тим сильним дубом, котрий своїми розлогими конарами обіймив майже кожду українську кольонію де живуть наші іміґранти. Перед нами стоїть днесь міліонова інституція з котрої ми горді і тішимось нею. І справді е чому гордитися, бо коли хто з нас тут присутних може поглянути в минувшину та подивитися на теперішність, мусить гордитися Українським Народним Союзом, бо сей Союз являеться [illegible] диноким монументом реальної [illegible]аїнського іміґранта в Америці, котрий сі іміґранти серед того нераз бурливого іміґрантського життя встигли захоронити та зможуть лишити сей вдобуток своеї праці грядучим по собі поколінням.

За сих трийцять літ Український Народний Союз мав дві цілі перед собою. Першою основною цілею його було нести матеріяльну і моральну поміч вдовам і сиротам по померших його членах і спомагати калік та невилічимо хорих своїх чле- [illegible]

країнський патріотизм між своїми членами і Українцями взагалі тут на чужині. Як Український Народний Союз виконував першу ціль, про се найкрасше говорять числа а іменно наша організація по конець 1924 року від часу заснования виплатила понад два міліони посмертних запомог і грубі сотки тисячів ріжних запомог. Щож до другої цілі тут хочу сказати лишень те, що наша організація, коли не все [illegible] проводу в народно-культурній роботі і несенню помочи рідному братови за океаном, то ішла [illegible] плече враз з другими і сповняла свій народно-культурний обовязок по своїм найліпшим силам.

Панове делеґати і пані делеґатки, згідно з статутом нашої орґанізації ціла будова У. Н. Союза полягае на двох основах, перша основа се тіло законодавче, друга се тіло виконавче. Тіло законодавче се конвенції, на котрі зізджаються представники місцевих відділів і пишуть нову книгу для своеї орґанізації, від котрої то книги все залежала, залежить і залежати-ме будуча доля орґанізації. Тому то мої панове, кождочасна конвенція се історичний момент нашої орґанізації. Тіло виконавче се головний уряд нашої орґанізації, котрий вибирае кождочасна конвенція на протяг даного часу, віддае в його руки кождочасною конвенцією списану нову книгу вкладае на них обовязок виконання ріжних обовязків та віддае в їх руки дальшу будуччину орґанізації. Сі дві основи се немовби та машина і коли така машина добре збудована і вставлено в ню добрий мотор, е запорука, що така машина буде робити ідеально, а коли машина слабко збудована і вставлено до неї ще слабший мотор, на таку машину не можна покладати великих надій, і тому мої панове і пані, коли Ви зможете застановитися зріло [illegible]

вязки перед Вами трудні, обовязки великої ваги на сій конвенції і Ви зможете виконати їх лишень тоді, коли кождий з Вас переступаючи поріг отсеї галі буде мати перед очима лишень одно, а се добро своеї орґанізації.

Від пятнайцятої головної конвенції по нинішний день кермував Вашою орґанізацією головний уряд вибраний пятнайцятою головною конвенцією. Сей уряд здасть днесь перед Вами справоздання зі своеї діяльности а Вам, по переглянению і перепровадженню дискусії над ними, прийдеться дати кождому з осібна та всім разом належну заплату. Як голова нашої орґанізації, в імени своїм та в імени цілого головного уряду витаю Вас Вп. п. Делеґати і Делеґатки на отсій шіснайцятій головній конвенції, витайте! та радьтеж мудро, так, щоб ся 16. головна конвенція як також ті ухвали і Ваші наради були записані в історії нашої орґанізації золотими буквами, а Український Народний Союз щоб розвивався в користь його членства і на славу української іміґрації в Америці.

Ось тими пару словами я отворяю формально 16. головну конвенцію У. Н. Союза сього 6. квітня 1925 року в місті Рачестер стейті Ню Йорк.

Відтак гол. предсі С. Ядловський покликав Верифікаційну Комісію, в склад котрої входили слідуючі делеґати: Микола Кучмій, Теодор Малик, Василь Колодрубець, Ілько Процишин і Андрій Цебак, щоби здала справоздание всіх правно вибраних делеґатів.

Теодор Малик іменем згаданої Комісії заявив, що всі делеґати, одобрені Гол. Екз. Комітетом У. Н. Союза суть правними делеґатами на конвенції. Відтак відчитав спис прибувших на конвенцію делеґатів як слідує:

Делеґати XVI. Головної Конвенції Українського Народного Союза

Число відд.	Скількість голос.	Імя і назвиско делеґата
1.	3	Шаршон Олексій
3.	1	Василь Ґреґа
6.	1	Стефан Мурайко
7.	3	Дмитро Капітула
8.	2	Василь Мандзій
10.	2	Григорій Журав
12.	2	о. В. Сполітакевич
14.	1	Мафт. Ставчанський
15.	1	Мих. Козак
16.	1	Конст. Ількiв
17.	1	Микола Ковальчик
18.	2	Троф. Підлипчак
19.	1	Прокіп Калиньчук
20.	2	Йосиф Крупка
21.	1	Теодор Смик
22.	1	Григорій Бардак
23.	1	Василь Шуран
25.	1	Омелян Ревюк
27.	2	Дмитро Томчук
28.	2	Андрій Хромчак
29.	1	Микола Вдовяк
31.	2	Кирило Феценько
32.	2	Юрій Верстюк
35.	1	Іван Пеленський
36.	1	Зофія Гунька
37.	1	Анастазія Огар
38.	3	Еміліян Саварин
39.	1	о. Лев Левицький
41.	1	Микола Гаврилів
42.	2	Василь Осипчук
43.	1	Василь Лагода
44.	1	Лука Демчук
44.	1	Антін Мазур
45.	3	Теодор Малик
46.	1	Стефан Матчак
48.	1	Мих. Негребецький
49.	1	Микола Юречків
50.	1	Іван Була
51.	1	Ілько Процишин
54.	1	Андрій Дячик
55.	1	Олекс. Шандровський
56.	2	Петро Вітенько
57.	2	Стефан Палка
58.	1	Василь Лисогір
59.	2	Мих. Галькевич
61.	1	Теодор Королевят
62.	1	Юрій Бліхар
64.	1	Василь Матвіяс
65.	3	Лукіян Молчан
66.	2	Мих. Гандзюк
67.	2	Олекс. Мерещак
69.	2	Олекса Плескун
70.	3	Антін Онисик
72.	1	Іван Коцан
73.	2	Іван Витяз
74.	1	Онуфрій Вересюк
75.	1	Іван Комаринський
76.	3	Іван Лисак
77.	2	Андрій Волошин
80.	1	Теодор Дутчак
81.	1	Петро Миськів
82.	1	Антін Фільовяк
83.	1	Роман Карбівник
84.	1	Петро Дутко
85.	2	Онуфрій Шараварко
86.	2	Андр. Гаврилюк
87.	1	Василь Максимик
88.	1	Роман Лесько
90.	2	Іван Чепа
91.	8	Юрій Вознічак
92.	1	Семен Богачек
94.	2	Іван Чайковський
95.	1	Фетько Мазепа
96.	3	Іван Лапицький
97.	1	Михайло Припхан
98.	2	Микола Максимчук
99.	2	Петро Лавний
100.	1	Андрій Цебак
101.	1	Франко Звір
102.	3	Йосиф Сенчина
103.	1	Василь Колодрубець
104.	3	Григорій Демкович
105.	2	Стефан Слободян
108.	2	Михайло Колодій
109.	2	Іван Фариняк
111.	1	Микола Віщун
112.	3	Марія Сенчина
113.	2	Михайло Філевич
114.	1	Теодор Сеньчук
115.	1	Михайло Скубяк
116.	1	Павло Стадник
117.	1	Семен Кучма
118.	1	Василь Онищків
119.	1	Марія Бурко
120.	2	Михайло Гриб
121.	1	Іванців Дмитро
122.	1	Кароль Сідзінський
123.	1	Іван Білецький
124.	1	Дмитро Бала
126.	1	Йосиф Бубняк
127.	2	Евген Тимкович
130.	3	Микола Марків
131.	1	К. Ружицький
132.	2	Дмитро Хоцінський
133.	2	Конст. Галушка
135.	2	Антін Клим
136.	2	Андрій Крупа
137.	2	Филимон Сагатий
138.	1	Петро Соляр
139.	1	Осип Федасюк
140.	1	Іван Кравець
142.	2	Петро Остапчук
143.	1	Іван Добрянський
144.	1	Іван Федун
146.	1	Теодор Михальчук
152.	1	Григорій Дідоха
154.	1	Олекса Фринцко
155.	3	Михайло Чумер
160.	2	Яків Притика
161.	1	Антін Підуфалий
162.	1	Стефан Гвіздь
164.	1	Михайло Піціль
165.	2	Стеф. Коцоловський
166.	1	Яків Балігроцький
168.	2	Григорій Геба
169.	1	Павло Газдій
170.	3	Йосиф Вацлавський
171.	1	Іван Довгань
172.	1	Ілія Гузар
175.	2	Василь Шеремета
177.	2	Омелян Рекрут
179.	3	Др. Микола Клим
181.	2	Петро Борозний
182.	2	Дмитро Лещишин
185.	1	Олекса Наконечний
186.	1	Юлія Баволяк
187.	1	Іван Чупрун
188.	1	Яків Ц. Кульчицький
189.	1	Калина Грабарович
190.	1	Василь Бігун
191.	1	Іван Базар
192.	1	Іван Німий
193.	2	Павло Нагаджина
197.	1	Франко Пристай
199.	1	Стефан Яворський
200.	2	Іван Орлян
201.	1	Михайло Микитишин
202.	1	Марія Тарбай
203.	2	Стефан Заблоцький
204.	2	Василь Цимбаляк
205.	1	Павло Крепік
206.	2	Василь Бурак
207.	2	Андрій Швець
207.	1	Іван Костюк
208.	1	Яків Стадню
209.	2	Йосиф Гінда
210.	2	Олекса Петляр
211.	2	Стефан Джера
213.	3	Андрій Бирич
214.	1	Гнат Березовський
218.	3	Іван Клюс
219.	1	Дмитро Климців
220.	2	Василь Саґан
221.	3	Ілія Шпікула
223.	2	Іван Барнась
224.	1	Андрій Яремко
225.	1	Стефан Патин
226.	1	Петро Ґарбінський
227.	1	Петро Мартинюк
229.	3	Василь Тарас
230.	3	Юрій Присташ
232.	1	Іван Пандрак
233.	1	Іван Мартинець
234.	2	Юрій Гвіздь
235.	2	Леон Бобак
236.	1	Андрій Багнюк
237.	2	Григорій Стеців
238.	1	Петро Музика
239.	2	Іван Борошевич
242.	2	Петро Горват
243.	2	Тимко Янсевич
244.	1	Петро Кушвара
247.	3	Михайло Біян
248.	1	Йосиф Летнянчин
249.	1	Марія Гайдощ
250.	1	Еміль Житкевич
251.	2	Йосиф Цьобан
252.	1	Мик. Читвінський
253.	1	Петро Яців
254.	2	Іван Шебуляк
255.	1	Юліян Хула
258.	1	Дмитро Дубрівний
259.	2	Олекса Олешко
261.	1	Дмитро Дмитришин
262.	1	Олена Придун
263.	1	Мих. Бунда
265.	1	Теодор Пташинський
266.	1	Теодор Сюрко
268.	1	Теодор Липка
269.	1	Стеф. Соколовський
270.	2	Василь Ґіль
271.	1	Григорій Левуш
273.	1	Гринько Пиндус
274.	2	Михайло Лопушаський
275.	1	Іван Гумніцький
276.	3	Михайло Фук
277.	1	Павло Курко
278.	1	Йос. Крохмалюк
280.	1	Евстахій Грещук
282.	2	Тома Пиндус
283.	2	Іван Коковський
284.	1	Дмитро Іващук
286.	1	Мих. Кіцей
287.	1	Анна Солонинка
288.	3	Іван Малицький
289.	1	Олександер Цицик
291.	1	Теодор Ґлюз
292.	3	Петро Кізель
293.	1	Григорій Чоподайло
294.	1	Микола Моссора
295.	2	Олекса Цепко
296.	2	Василь Калиновський
298.	1	Петро Бартків
299.	1	Іван Сидорович
300.	3	Андрій Годчак
301.	2	Прокіп Коваль
303.	1	Катерина Байтс
304.	1	Александер Ковальчук
305.	1	Іван Годованець
306.	1	Василь Моссора
307.	1	Василь Слободян
308.	2	Петро Лесиґанич
309.	1	Теодор Федусь
310.	1	о. Вол. Лотович
312.	1	Семен Цап
315.	1	Мих. Угорчак
316.	1	Дмитро Братусь
316.	1	Микола Стрілець
316.	1	Микола Кучмій
317.	2	Віктор Осухівський
318.	2	Йосиф Косій
320.	1	Петро Мармаш
321.	1	Мартин Воробець
323.	1	Дмитро Яремко
324.	2	Григ. Григорчук
330.	2	Ілія Конікевич
332.	1	Стеф. Григорчук
336.	2	Вас. Репужинський
338.	3	Фран. Янковський
339.	1	Іван Сорока
341.	1	Іван Кренціґлова
342.	2	Іван Гінда
347.	1	Стефан Чопик
350.	1	Йосиф Тирчик
355.	1	Стефан Юркевич
357.	1	Андрій Візний
363.	2	Іван Базів
365.	2	Тимко Цибринський
367.	2	Василь Дуда
367.	1	Мих. Микитин
369.	2	Михайло Куба
370.	3	Микола Хабінець
371.	1	Стеф. Савіцький
379.	1	Михайло Клим
380.	1	Іван Ґураль
381.	1	Йосиф Вовк
385.	3	Микола Бойко
388.	2	Стефан Мелько
396.	1	Петро Бекіш
401.	1	Михайло Люлька

Замісць делеґатів прибули заступники зі слідуючих відділів:

В. 2. Іван Голда.
В. 5. Іван Сидор.
В. 34. Іван Чмелик.
В. 53. Павло Шпікула.
В. 93. Михайло Прус.
В. 106. Василь Ґриньків.
В. 110. Никола Чайковський.
В. 145. Ігнатій Олексин.
В. 147. Василь Ґришко.
В. 151. Григорій Пипюк.
В. 174. Андрій Савран.
В. 195. Андрій Бігуняк.
В. 256. Захарій Пастернак.
В. 326. Стефан Сеньків.
В. 351. Данило Кісіль.
В. 364. Михайло Бурко.
В. 384. Дмитро Яворський.

[illegible] делеґати із слідуючих відділів: 47, 60, 63, 71, 107, 129, 141, 159, 162, 176, 178, 184.

Дальше Верифікаційна Комісія заявила, що прибули на конвенцію слідуючі делеґати, котрі були відкинені екзекутивним комітетом, з причини, що урядники відділові не заслали на час їх повновластий до головної канцелярії У. Н. Союза, а се з відділу 194 Іван Наконечний, і з від. 245 Матвій Скоропад. По короткій дискусії, чи мае конвенція пирзнати їх правними делеґатами, чи відкинути, на внесенне Теодора Федуся, поперте Олексом Шаршоньом принято Івана Наконечного як правного делеґата. На внесенне Мих. Угорчака, по- [illegible] Скоропада як правного делеґата. На тій самій підставі принято ще слідуючих делеґатів за правних: Від. 217 М. Банашевського з 2 голосами і Ів. Пастущина з 1 голосом. Від. 51 Івана Іванків.

Всіх делеґатів було на конвенції У. Н. Союза 282 зі 428 голосами і 19 головних урядників з 19 голосами. Всіх голосів було разом 447.

(Дальше буде).

НАЙСТАРША ПОВІСТЬ.

Найстаршу японську повість, яка обіймае 800 розділів і числить 500.000 слів, перекладають тепер на англійську мову. Це поставив собі за завдання Артур Уолей на припоручення Британського музея. Переклав уже один розділ. Др. Уолей сподіється, що переклад скінчить до пять літ. Повість ця безсумніву одна з найстарших повістий, знаних у світовій літературі. Написана 1004-го року, а е то твір жінки на імення Мурасакі. В Японії повість ця є добре звісна. Деготрі частини повісти що е д[illegible] [illegible]

ПРИВІТНІ ТЕЛЕГРАМИ І ЛИСТИ НА 16. КОНВЕНЦІЮ У. Н. С.

Philadelphia, Pa., Apr. 6, 1925.

Привіт від „Обєднання Укр. Організацій" XVI Гол. Конвенції У. Н. С.

„Обєднанне Укр. Орг. в Америці" вложило на мене, одного з делегатів XVI. Конвенції У. Н. С. почесний обовязок зложити привіт сій Конвенції.

Я вважаю сей обовязок почесним тому, що У. Н. С. се перша і найстарша укр. організація на американській землі. Належати до неї приносить не лише користь, але і честь кождому Українцеви, бо У. Н. С. се не тілько запомогова організація, але заразом наша національна твердиня. В нім згуртований весь цвіт американсько-української еміграції і все наше національне життє тут і в краю є тісно звязане з історією і судьбою Союза. Він втирав сльози вдів, сиріт і калік, що тут живуть і тих, що остали в краю. Як рідна, добра, мати пригорнув до себе наших емігрантів і обєднав їх в одну велику українську сімю. Кормив своїх кормив не тільки центами в формі посмертного, але за життя давав їм пити зі своєї духової кернниці чисту, жерельну воду в формі свого часописного органу, в якім, проповідував високий ідеал любови ближнього, а в першій мірі свого поневоленого народа. Десятки тисяч членів У. Н. С., сотки тисяч душ, що стоять за тими членами; триста пятьдесять відділів У. Н. С., що живуть правильним громадським життєм; славний центральний Уряд Організації, та наша найбільша в світі українська часопись „Свобода" чи се не сила, на яку укр. нарід може і повинен бути гордий? І чи не маю я себе почувати щасливим, що припала мені честь витати таку славну Організацію?!

Шановні Делегати!

Трийцять літ пережив У. Н. С. — 30 літ боровся він за кращі форми організації, за поширенне своєї роботи в найдальші закутини американської землі, де лишень звучить відгомін укр. народної мови. Через 30 літ У. Н. С. шукав твердих основ, щоби дати своїм членам як найбільше добродійств, а рівночасно забезпечити, що кожда обіцянка дана У. Н. Союзом, буде сповнена до найменьшої точки. Нині У. Н. Союз стоїть на твердих основах. Він має десятки тисяч вірних членів та міліони долярів маєтку.

Та на поширенне діяльности ще є місця богато. Ще є богато наших людий не зібраних у громаду, не зорганізованих. Ті люди можуть пропасти безкорстно для нашого народа, як У. Н. С. не постарається приєднати їх для себе. Хайжеж та XVI. Ковенція хайжеж шановні Делегати будуть тими щасливцями, що знайдуть той чародійний спосіб, яким притягнуть до нашої організації ще ті маси наших братів, які ще не є в Союзі. І отсего в першій мірі бажає XVI. Гол. Конвенції У. Н. С. Обєднанне Укр. Організацій в Америці.

Обєднанне поклало собі за ціль нести матеріяльну допомогу нашим браттям в старім краю, що борються за кращу будучність нашого народу. Ведучи ту допомогову акцію, Обєднанне бачить, як велику вагу відграє в тій допомозі У. Н. Союз, томуто витає Вас зі щирого серця Шановні Делегати, та заявляє, що на сю конвенцію звернені очи не лише членів У. Н. С., не лише Обєднання, але цілого українського народу. Український нарід знає хто є У. Н. С.; він знає, що скріпляючи і утверджуючи У. Н. С., утверджує ту силу, яка має не лише опікуватися нашими вдовами і сиротами, але і вести дальше боротьбу за національне визволенне.

Шановні Делегати! Лютий ворог нищить наші землі. Марево страшного голоду зависло над нашим рідним селом. Чи можемо радити зі спокійним серцем над добром нашої Організації а поминути Рідний Край? Ні — і сто разі ні — ніколи! Ми мусимо і над тим застановитися!

„Обєднанне" хоче бачити наш Союз в славі і розцвіті, — томужто сегодня кличу до всіх Вас Шановних Делегатів: Радьмо як найкраще для скріпления і поширення діяльности У. Н. С. За нашу працю будуть нам вдячні не лише члени У. Н. С., але весь український нарід. Бо лишень організуючи до купи український нарід, ми зможемо витворити ту силу, що потрафить вмушувати волю всему українському народови і зібрати розсипані під чужі забори українські землі в одну нероздільну, соборну, укр. національну державу.

Складаючи щирий привіт У. Н. Союзови з приводу Його XVI Конвенції, Обєднанне Укр. Орг. в Америці кличе: Нехай живе визвольна боротьба Українського Народу! Нехай живе і процвитає Укр. Народний Союз!

East St. Louis, Apr. 4, 1925

Товариство Запорожська Січ, відділ 284 в Іст Ст. Луіс, Ілл., шле щирий привіт Тов. Делегатам 16. Гол. Конвенції і бажає як найлучших успіхів на добро і будучність нашій славній організації У. Н. Союзови, тут на земли Вашингтона.

ЗА УРЯД ТОВАРИСТВА:

Дм. Гладишевський, заст. голови. Ол. Петриченко, секр.

Вест Пулман, 5. квітня 1925.

Ми низше підписані членкині з жіночого відділу 216-го У. Н. С., засилаємо желання Головним Урядникам У. Н. С. і Поважаним Делегатам і Делегаткам світлого успіху в нарадах про добро і розвій нашої організації У. Н. С. і на славу Неньки України.

Текля Янсевич, Олена Шпорлюк, Емілія Гробінська, Марія Семчишин, Юлія Менцінська, Марія Красота Параскевія Романюк.

New York, N. Y., Apr. 8.

Chairman of the Convention of the Ukrainian Nat'l Ass'n.,

Hotel Seneca, Rochester, N. Y.

Hearty greetings to the delegates of the pioneer Ukrainian organization in U. S., assembled in their convention. The welfare of our brothers across the sea and the destiny of our sons and daughters as our future rising generation in America demand your serious consideration.

Ukrainian Democratic Club of New York City.

Chester, Pa., Apr. 6, 1925.

На руки Уряду Головної Конвенції У. Н. Союза в Rochester, N. Y.

Американські горожани українського походження з Честер, Па., радісно витають XVI-ту Головну Конвенцію У. Н. Союза.

Шановні Делегати, віримо Вам у вашу спосібність, що переведети ухвали, котрі вийдуть для добра своїх членів і на розвій У. Н. Союзови.

Нехай жие У. Н. Союз!

ЗА УРЯД АМ. УКР. ГОР. КЛЮБУ:
Василь Стецула, предс.

Chicago, Ill., Apr. 8, 1925

Ukrainian National Association,

Seneca Hotel, Rochester, N. Y.

W imeny Ukrainskoi Pravoslavnoi Cerkvy i osobysto jak czlen Sojuza witaju Konvenciju. Zyczu uspichiw w jiji praci i bujnoho rozkvitu Sojuza na dobro Ukrainskoho Narodu.

Archiepyskop Ioann Teodorovych.

Elmira, N. Y., Apr. 10, 1925.

Ukrainian Convention.

Seneca Hotel, Rochester, N. Y.

Szczyryj pryvit delegatam osoblywo dawnym znajomym.

Rev. Danilovich.

New York, N. Y. 1046P, Apr. 8, 1925.

Convention of Ukrainian National Assn.

Seneca Hotel, Rochester, N. Y.

Sincere wishes for greatest success of the Convention. Hearty greetings to Officers and Delegates.

Rev. Nicolas Pidhorecki.

Perth Amboy, N. J., Apr. 6, 1925

S. Jadlowsky,

Seneca Hotel, Rochester, N. Y.

Slawa Delegatam! Boh naj pomahaje!

Rev. J. Czaplynsky.

Linden, N. J., Apr. 7, 1925.

Ukrainian Nat'l Ass'n, 16th Convention

Seneca Hotel, Rochester, N. Y.

Congratulations to the Officers and Members of your Organization for the splendid progress of your Ass'n. Best wishes for a successful Convention and contunued progress.

Linden National Bank.

Philada, Pa., Apr. 9, 1925.

Do Switloji XVI. Konwencyji U. N. S.

Seneca Hotel, Rochester, N. Y.

Zelaju delegatam i delegatkam jak najlipszych uspichiw.

Nicholas Sambor, Phila.

Philo, Pa., Apr. 9.

Do Switloji XVI. Nonwenciji U. N. S.

Seneca Hotel, Rochester, N. Y.

Zeloju Wysokopowazanym Delegatam i Delegatkam jak najlipszoji zhody. Staromu urjadowy wotum dôwirja a za buwszu szczyru pracu czesc i slawa jim Nowomu urjadowy dobrych uspichiw.

Wasyl Matolycz, Phila, Pa.

Jersey City, N. J., Apr. 6, 1925.

Convention of Ukrainian Nat'l Ass'n,

Seneca Hotel, Rochester, N. Y.

Czest i slawa Delegatam, Delegatkam i starym Uriadnykam. Radte ukrainski pionery nad dobrom naszoi Organizacii i na czest i slawu noszoho narodu i noszoi Nenky Ukrainy. Potwerdit starych uriadnykiw.

W imeny Klubu Postupowoho w J. C.
Taras Chwalyk.

St. Louis, Mo.

Ukrainian Notional Ass'n,

Seneca Hotel, Rochester, N. Y.

Wytajty Panowe Delegaty Szesnajciatoi Holownoi Konwencyi! Buducznisc Organizacyi u Waszych rukach; radte aby historia zapisala slawu Waszoho zizdu.

M. Dmytryszyn, Pr.

West Pulman, Ill., Apr. 5, 1925.

Поважаю українську так гуманну і хосенну організацію якою є У. Н. С. в Сполучених Державах Північної Америки враз з органом „Свободою". Хай розвиваєсь на славу і користь українському народови.

Радьте поважані делегати над ще лучшим розвоєм, щоби У. Н. С. згорнув під свій прапор усіх українських дітий, жінок і мужчин на вільній земли Вашінгтона.

Текля Янсевич, предсідателька членкиня У. Н. С., відділу 216-го.

Честер, Па.

Витаю Вас всіх Пани Делегати і Делегатки і цілу Головну Шіснайцяту Світлу Конвенцію! Най Вам Бог доможе до витривалости і в єдности радити для добра У. Н. Союза і для нас усіх членів. Бо в єдности силу здобудемо і на вільній земли Вашингтона вперед поступимо. Толі і Рідного Краю, Неньки України, ніколи незабудемо. Желаю Вам доброго успіху.

Йосиф Бриніглевич, чл. в. 388

Перт Амбой, Н. Дж.

Я, член У. Н. Союза, від. 168, желаю 16. Головній Конвенції як найліпшого успіху для добра українського робітництва в Злучених Державах. Тож радьте Шановні Делегати і Делегатки на добро У. Н. Союза, радьте на добро членів, радьте над бідними вдовами і сиротами членів, радьте над старцями, радьте взагалі на добро українському народови.

Василь Космина,
чл. Бр. св. Василія Вел., від. 168,
в Перт Амбой, Н. Дж.

(Конець буде).

З ДНЕМ СВІТЛОГО ПРАЗНИКА ВОСКРЕСЕНИЯ.

Коли Сина Божого розпяли на хресті і він помер серед мук, на Його учнів і ближніх наступив страх. Їм здавалось, що Учитель, котрий голосив поміж ними слова вічної правди і кріпив їх чудами, а вкінці поніс за них мученичу смерть, оставив їх на все одиноких і самітних. Похоронили Ісуса в темному гробі; приложили Його каменем, а на сторожі поставили римських жовнірів. Але коли в неділю прийшла до гробу Його Мати, застала гріб відваленим. Христос переміг смерть, і воскрес із мертвих. Світ довкруги засіяв блеском пречудним. На гори, долини, на міста і села, на животини і людий, розлились потоки тихого ясного соняшного супокою. Христос Воскрес із мертвих! Полинула добра вістка по всіх усюдах, падаючи цілющим бальсамом на знеможені серця.

Міняться ризи землі. зникає помапу зимоте одінне, Сніг вицілували сильнійші лучі сонця золотистого. яке немов рибак випливає що дня на безкрає, голубе плесо небозводу, і закидає жагучі сіти щораз дальше, щораз ширше. І жемчужним дощем падає на сіру поверхню землі. Пронизує її, доходить до глибини, торкає їх чудотворною рукою і будить до нового жагливого життя, яке буває тільки раз і ніколи не вертається.

Лиш нам воно не світить. А радше світить, але немов заплаканій бідній опущеній сиротині, що покинута всіми, тиняється, та поратунку не находить.

Невжеж не задзвонять на Україні воскресні дзвони? Задзвонять Браття, але ми їм поможім.

Прийде неділя і срібний голос струсне чистим воздухом. Він підніметься високо та вдарить в хрустальну блакить. Але з ним підійметься і наша печаль, наше горе, наше сирітство, наші муки і новий запах крови. На нашій Україні ще царить тьма; ще неволя панує; ще ворог лютує і неправда й насильство і злоба.

Сю тьму, неволю і неправду ми поможем усунути, коли почавши з днем Світлого Воскресення і за покликом Українського Товариства Педагогічного у Львові, вступимо в його члени і використаємо збірку на Рідну Школу. Поклик в сій так важній для нас справі певно отримали всі комітети для помочі Рідній Школі. Тому, що ся кампанія буде тривати короткий час, так від сього не повинен усуватись ані один свідомий Українець і Українка, що розуміє вагу такої і бажає просвіти зання свому народови. В просвіті сила. В Рідній Школі наша будучина. І м[и] віримо все, а віра і праця визволить нас. Син Божий Учитель казав вірити в чудо воскресення. Воно прийде. Мусить прийти. По муках, по терпіннях і після замкнення в гробі. Воскрес Ісус од гроба!.. Воскреснем і ми до нового життя.

Інакше не було правди на землі.

Нашому народови прибитому, не виключаючи і нас в Америці, се велике свято ввижається неначе на яві. В сумовитий акорд великодних дзвонів ми долучаємо звук Великої Надії — на Воскресенне, яке мусить прийти. З пахущою весною і золотим сонцем.

Христос Воскрес!

МІТИНГИ ВІДДІЛІВ У.Н.СОЮЗА

БРУКЛИН, Н. Й. Тов. Богд. Хмельницького, від. 22, повідомляє всіх своїх членів, що мітинг, мавший відбутись 18. квітня, відбудеться в суботу, 25. квітня о год. 7-ій вечером в гали звичайній. Кождий член обовязаний явитись і заплатити свою належитість, а також єсть богато важних справ до полагодження. Неявившийся член підлягає карі після статута. — М. Баглай, секретар.

ПІТСБУРГ, ПА. Бр. св. Івана Хрестителя, від. 96, повідомляє своїх членів місцевих і позамісцевих, щоби кождий член і членкиня сходилися на мітинги і платили свої місячні вкладки та не залегали по 2 і по 3 місяці, бо в противнім разі будуть суспендовані. Кождий член маю явитися на сей мітинг, бо є важні справи до полагодження. Мітинг відбудесь 26-го квітня. Член неявившийся в мітинг, заплатить кари 50 центів, а урядник 1.00 доляра. — Матвій Лицик, секр.

ТРЕНТОН, Н. ДЖ. Тов. Зап. Січ ім. Богдана Хмельницького, від. 245, повідомляє своїх членів місцевих і позамісцевих, що квартальний мітинг відбудеся в неділю, дня 26. квітня, о годині 2-ій пополудни в гали українській на Вудлон стріті 18. Згаданий мітинг припадав на самі свята, тож уряд переніс на другу неділю по святах. Отож кождий член і членкиня повинні прибути на сей мітинг, бо буде справозданне фінансове за 3 місяці як також делегат буде здавати справозданнє з 16 конвенції. Довгуючі члени повинні свої довги вирівнати на сім мітингу, позаяк каса Тов. не буде більше оплачувати і не може, позаяк є короткий час висилання розмету до головної каси У. Н. Союза. Єсли хто з членів не вирівнає своїх довгів на сім мітингу так зістане суспендований. Проситься членів, щоби привели нових кандидатів до вписування в члени Тов. і і У. Н. Союза; також проситься членів, котрі ще не мають своїх дітий вписаних до У. Н. Союза, щоби вписали, позаяк є тепер добра нагода до вписування. — Йосиф Кваснїй, предс.; Лавло Лещук, кас.; Матвій Скоропад, секр.

ШИКАГО, ІЛЛ. Бр. св. Василія Великого, від. 214, повідомляє, що чвертьрічний мітинг відбудесь о 6.30 вечером в суботу, дня 25. квітня в домі В. Зеліска, 2938 Poplar Ave. Є дуже важні справи і справозданне делегата з конвенції. Тож проситься кождого члена конечно прибути на сей мітинг. — К. Свистович, предс.; К. Гладкий, кас.; В. Зеліско, секр.

НЮ ГЕЙВЕН, КОНН. Тов. Любов, від. 370, повідомляє, що звичайний мітинг відбудесь о 2-ій годині попол. в неділю, дня 26. квітня, в гали церковній, 127 Парк ул. На порядку нарад є пару справ до полагодження. Просимо явитись на означений час і як найчисленнійше. — Мих. Довгий, предс.; Н. Хабінець, секр.

ЛАНКЕСТЕР, Н. Й. Бр. св. Василія Вел., від. 87, повідомляє, що чвертьрічний мітинг відбудесь о 1-ій годині пополудни в неділю, дня 16. квітня, в Cushing's Hall, 45 Central Ave. На порядку нарад квартальне справозданне і справи, які недокінчені минувшого місяця. Також делегат здасть звіт з конвенції. Неявившийся член заплатить кари 50 ц., а урядник 1.00. — Лукач Курило, предс.; Василь Максимик, секр.

ЙОРКВІЛ, О. Бр. св. Стефана, від. 77, повідомляє, що надзвичайний мітинг товариства відбудесь о 9.30 рано в неділю, дня 26. квітня в гали Майнерській. На мітинг делегат здасть справозданне з конвенції; є також інші важні справи до полагодження. — Андрій Волошин, предс.; Петро Головід, секр.

ШІКАГО, ІЛЛ. Бр. св. Демтрія, від. 301, повідомляє усіх членів, що квартальний мітинг відбудеться 26-го квітня о 1-ій годині пополудни в Українській Народній Гали при Ірі і Робей ул. З огляду, що се є квартальний мітинг, на котрім контрольна комісія здасть справозданне за три місяці діловодства і справозданне нашого делегата, усі члени зобовязані на сей мітинг явитись, а ті члени, котрі були суспендовані минулого місяця, мають ще остану нагоду на сім мітингу заплатити свої довги і бути принятими наново. Коли не зроблять сего, то без дальшого повідомлення будуть виключені з Бр. і У. Н. С. — Павло Підліський, секр.

ЦЕНТРАЛІЯ, ПА. Від. 90 повідомляє всіх своїх членів місцевих і позамісцевих, що мітинг квартальний відбудеся дня 26. квітня в гали церковній зараз по Службі Божій. Тож проситься щоби всі члени явилися на той мітинг, бо суть дуже важні справи до полагодження. Контрольори будуть ласкаві здати звіт і так само і пан касієр здасть свій звіт, щоби вже раз завести якийсь лад з тими рахунками. — Теодор Винник, предс.; Іван Чепа, секр.

ШИКАГО, ІЛЛ. Бр. св. О. Николая, від. 106, буде мати мітинг дня 26. квітня в гали парохіяльній при Оклей і Райс ул. Проситься всіх членів прибути на мітинг. Контрольна комісія буде здавати справозданне за три місяці, також делегат здасть справозданне з конвенції. — Н. Гурей, пр.; В. Триньків, секр.

ПАСАЙК, Н. ДЖ. Отсим повідомляється членів Бр. св. Івана Хрестителя, від. 97, що збори місячні відбудуться 26. квітня, в неділю пополудни о 3-ій годині, в гали церковній. Проситься усіх членів, щоби точно явились, бо бувший делегат на головну конвенцію У. Н. С. буде здавав справозданнє з конвенції. Також будесь збирати місячні вкладки. — М. Цяпхан, предс.; М. Табачук, секр.

СТ. ЛУЇС, МО. Бр. св. Волод. Великого, від. 179, повідомляє всіх членів, мітинг відбудесь 26. квітня, в неділю, о 1-ій год. пополудни в Укр. Домі, 1523 Гікори стр. — Т. Шпить, секр.; Мих. Дмитришин, секр.

ІСТОН, ПА. Тов. Ім. Богдана Хмельницького, від. 137, повідомляє своїх членів, що звичайний місячний мітинг відбудесь в неділю, 26. квітня, о год. 2-гій. Збори були відложені з уваги, що в неділю 19. квітня припадають свята. — Іван Мелинук, голова; Мирон, Загоройко, секр.

АКРОН, О. Повідомляється всіх членів Бр. Сош. Св. Духа, від. 295, що збори відбудуться в неділю, дня 26. квітня, се є тиждень по Вел. Святах. Проситься всіх о прибутте. Буде конвенційне справозданне. — В. Піль[...]